

Afdeling Brandweer

BEZOEKADRES

Sontweg 10

WEBSITE

brandweer.groningen.nl

POSTADRES

Postbus 584

9700 AN Groningen

Telefoon (050) 367 47 77

Fax (050) 367 46 66

Gemeente Haren
Afdeling Vergunningverlening & Handhaving
De heer P. G. Teerhuis
Postbus 21
9750 AA HAREN GN

Telefoon (050) 367 47 35

Bijlage(n) -

Ons kenmerk HV 13.3899858

Datum 18-09-2013

Uw e-mail van 17-03-2013

Uw kenmerk n.v.t.

Behandeld door M. Sorkale

E-mailadres mark-olaf.sorkale@hvd.groningen.nl

Onderwerp Beheersverordening 'Haren - Oosterhaar'

Geachte heer Teerhuis,

Op 17 september jl. heeft Brandweer Regio Groningen de concept-beheersverordening 'Haren - Oosterhaar' van u ontvangen. Dit in het kader van vooroverleg, zoals bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Hierbij vraagt u om een schriftelijke reactie door Brandweer Regio Groningen. Naar aanleiding van uw verzoek heeft de heer Sorkale van de afdeling Risicobeheersing de beheersverordening beoordeeld in het kader van externe veiligheid, specifiek het onderwerp groepsrisico.

Risicobronnen

Uit beoordeling van het plangebied en verifiëring aan de Risicokaart en het Provinciaal basisnet Groningen blijkt, dat in het plangebied sprake is van externe veiligheidsrisico's door risicobronnen gelegen zowel in, als buiten het plangebied. Deze risicobronnen betreffen:

- het emplacement van ProRail;
- het spoortraject Zwolle-Groningen (vervoer van gevaarlijke stoffen);
- de provinciale weg N860 (vervoer van gevaarlijke stoffen);
- twee hogedruk aardgastransportleidingen, namelijk A-540-01 en A-540-02.

Doordat het plangebied in de invloedsgebieden van deze risicobronnen ligt, is beoordeling van de groepsrisico's noodzakelijk.

Groepsrisico

De beheersverordening legt de huidige planologische-juridische regeling, dan wel het bestaande gebruik (opnieuw) vast. In het plangebied vinden dan ook geen of nauwelijks nieuwe planologische ontwikkelingen plaats. Hierdoor nemen de groepsrisico's niet verder toe.

Bladzijde 2 van 5
Onderwerp Beheersverordening 'Haren – Oosterhaar'

Uit het separaat ontvangen document 'risico inventarisatie Oosterhaar Haren'¹ blijkt wel, dat het groeprisico veroorzaakt door het emplacement van ProRail de oriënterende waarde overschrijdt. Hierdoor is volgens het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) verantwoording van het groeprisico noodzakelijk. Het groeprisico veroorzaakt door de overige risicobronnen neemt niet toe en overschrijdt de oriënterende waarde niet. Voor deze bronnen kan worden volstaan met een beperkte verantwoording.

In het document 'risico inventarisatie Oosterhaar Haren' zijn de risicobronnen opgenomen en beschreven.

Ik adviseer om de resultaten van de notitie en een verantwoording van het groeprisico in de externe veiligheidsparagraaf op te nemen.

Om u te ondersteunen bij de invulling van de verantwoording van het groeprisico, gaat de rest van het advies in op de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid. De bevindingen zijn hieronder weergegeven en afgestemd met de heer Smedinga van brandweer Haren.

Ik adviseer u om de bevindingen te vertalen naar het document 'risico inventarisatie Oosterhaar Haren' en de externe veiligheidsparagraaf.

Bestrijdbaarheid

Om de bestrijdbaarheid te kunnen beoordelen, zijn eerst de mogelijke effecten in het plangebied als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen beoordeeld. Om te bepalen of de brandweer in het plangebied voldoende snel kan optreden, zijn vervolgens de opkomsttijd en de tweezijdige bereikbaarheid beoordeeld. Om te bepalen of de brandweer snel kan beschikken over voldoende bluswater, zijn tot slot de beschikbaarheid van primaire (brandkranen) en secundaire (open water) bluswatervoorzieningen beoordeeld.

Effecten spoortraject Zwolle-Groningen/Emplacement

- Door het rangeren en het vervoer van gevaarlijke stoffen zijn drie maatgevende ongevalsscenario's mogelijk, namelijk een plasbrand, een explosie (BLEVE²) en/of het vrijkomen van een toxische wolk. Uit referentiescenario's³ blijkt dat bij een plasbrand de 1% letaliteitsgrens op 45 meter ligt. Voor een explosie is dit 330 meter en voor een toxische wolk 1.250 meter. Het spoor vormt de westelijke grens van het plangebied. Het emplacement grenst eveneens direct aan het plangebied. Hierdoor zijn dodelijke effecten in het plangebied mogelijk.

¹ 'risico inventarisatie Oosterhaar Haren', Steunpunt Externe Veiligheid Groningen, sept. 2013.

² Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion; explosie van uitzettend gas ten gevolge van het koken van een vloeistof.

³ Handreiking 'Verantwoorde brandweeradvisering', IPO, februari 2010.

Bladzijde 3 van 5
Onderwerp Beheersverordening 'Haren – Oosterhaar'

Effecten provinciale weg N860

- Bij een ongeval met gevaarlijke stoffen op de N860 zijn twee maatgevende ongevalsscenario's mogelijk, namelijk een plasbrand en een explosie (BLEVE). Uit referentiescenario's blijkt dat bij een plasbrand de 1% letaliteitsgrens op circa 60 meter ligt. Voor een explosie is dit circa 230 meter. Doordat de weg langs het plangebied ligt, zijn hier dodelijke effecten mogelijk.

Effecten hogedruk aardgastransportleidingen

- Het transport van aardgas onder hoge druk door de twee transportleidingen A-540-01 en A-540-02 veroorzaakt externe veiligheidsrisico's. Bij schade aan deze leidingen zijn een flare (fakkelbrand) en een explosie mogelijk. De omvang van het scenario is afhankelijk van de druk en de diameter van de leiding. De A-540-01 heeft een diameter van circa 18 inch en de A-540-02 heeft een diameter van circa 12 inch. Beide leidingen hebben een werkdruk van circa 67 bar. Hierbij ligt de 1% letaliteitsgrens op circa 250 meter (A-540-01) respectievelijk 170 meter (A-540-02). Doordat deze transportleidingen direct op de grens van het plangebied liggen, zijn in het plangebied dodelijke hittestralings- en overdrukeffecten mogelijk.

Bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen

- Uit de beoordeling van de bereikbaarheid blijkt, dat het plangebied voldoende snel en in voldoende mate tweezijdig bereikbaar is.
- Uit de beoordeling van de bluswatervoorzieningen blijkt, dat in het plangebied over het algemeen voldoende primaire voorzieningen aanwezig zijn.
- Voor het bestrijden van incidenten op het emplacement kan de brandweer beschikken over voldoende bluswater middels geboorde putten.
- Open water, voor grote hoeveelheden water, blijkt in het plangebied en de omgeving slechts beperkt aanwezig te zijn. Voor het bestrijden van grote incidenten is daarom ondersteuning vanuit de regio (groot watertransport) benodigd. Hiervoor geldt een opkomsttijd van minimaal een half uur.
- Voor het bestrijden van incidenten op het spoortraject Zwolle-Groningen en de N860 geldt dat hier nauwelijks bluswatervoorzieningen aanwezig zijn. Dit geeft beperkingen aan het snel en effectief bestrijden van incidenten ter hoogte van deze risicobronnen.
- Voor incidenten met een aardgastransportleiding geldt dat een gasbrand niet geblust mag worden in verband met explosiegevaar. Dit bemoeilijkt het snel en effectief bestrijden van een gasbrand. Bij een gasbrand zal de brandweer zich voornamelijk richten op het bestrijden van secundaire branden en het assisteren bij het ontruimen van de gevarenszone.

Het verbeteren van de bluswatervoorzieningen is wenselijk, maar valt buiten de reikwijdte van de beheersverordening.

Bladzijde 4 van 5
Onderwerp Beheersverordening 'Haren – Oosterhaar'

Zelfredzaamheid

Om te beoordelen of de aanwezige personen in geval van een calamiteit zichzelf in veiligheid kunnen brengen, zijn zowel de mate van zelfredzaamheid van de aanwezige personen als de mogelijkheden om het plangebied snel te verlaten beoordeeld. Daarnaast is beoordeeld of het plangebied in het dekkingsgebied van het Waarschuwing en Alarmering Systeem (WAS) ligt. Hieruit blijkt het volgende:

- In het invloedsgebied van de risicobronnen ligt een aantal objecten waarbij sprake is van mogelijk langdurig verblijf van groepen verminderd zelfredzame personen, zoals kleine kinderen, zieken en ouderen. (Zie onderstaande tabel.) Bij een ontruiming is hier mogelijk extra hulpverlening noodzakelijk. De aanwezige personen zijn zich mogelijk niet bewust van de gevaren in de omgeving van de risicobronnen. Hierdoor is het mogelijk dat het vluchten te laat op gang komt. Om dergelijke situaties te voorkomen is in 2009 aan elk postadres in de regio Groningen de 'Risicowijzer' verspreid.

Object met verminderd zelfredzame personen in invloedsgebieden

Object met verminderd zelfredzame personen			Risicobron en 1% letaliteitsafstand (m)			
			Emplacement 1.250	Spoortracé 1.250	Buisleiding 250	N860 230
Naam	Adres	Categorie	Afstand tot risicobron			
CBS De Borg	Wederinkweg 19	Onderwijs	n.v.t.	200 m	n.v.t.	n.v.t.
De Wissel	Mellenssteeg 17	Onderwijs	750 m	400 m	n.v.t.	n.v.t.
De Mikkelfhorst	Tussenziel 25	Onderwijs	800 m	550 m	n.v.t.	n.v.t.
Medisch Kinderdagverblijf	Canterveen 4	Kinderdagverblijf	750 m	700 m	200 m	70 m
Brabbell	Waterhuizenweg 7	Kinderdagverblijf	280 m	130 m	n.v.t.	n.v.t.
Visio Regionaal Centrum	Tussenziel 18	Tehuis	875 m	650 m	250 m	n.v.t.
Visio Noord	Tussenziel 17	Tehuis	875 m	650 m	250 m	n.v.t.
De ruige hoek	Clematisweg 1	Tehuis	875 m	500 m	n.v.t.	n.v.t.
De Clematis	Clematisweg 1	Woonfunctie/zorg	875 m	500 m	n.v.t.	n.v.t.

Afstanden kwetsbare objecten tot risicobronnen, bron Risicokaart (april 2013)

- De overige aanwezige personen vormen een gemiddelde bevolkingsgroep uit de samenleving. Deze worden als zelfredzaam beschouwd. Het plangebied en de directe omgeving daarvan bieden voldoende mogelijkheden om van de risicobron weg te vluchten.
- Het plangebied ligt grotendeels in het sirenebereik van het bestaande Waarschuwing en Alarmering Systeem (WAS). Daarnaast is NL-Alert (alarmering via tekstberichten op mobiele telefoons) geïntroduceerd. Hierdoor is een snelle signalering mogelijk.

Ten aanzien van het aspect zelfredzaamheid adviseer ik u om (het bestuur van) de genoemde gebouwen met verminderd zelfredzame personen te informeren over de aanwezige externe veiligheidsrisico's, bijvoorbeeld met de

Bladzijde 5 van 5
Onderwerp Beheersverordening 'Haren – Oosterhaar'

'Risicowijzer'⁴. Daarnaast adviseer ik om de bevolking bij een ramp ook op een andere wijze te alarmeren (radio, televisie, geluidswagen, enz.).

Conclusie

In het plangebied is sprake van externe veiligheidsrisico's door het rangeren van gevaarlijke stoffen op het emplacement van ProRail. Daarnaast door het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoortraject Zwolle-Groningen en de provinciale weg N860 alsmede door twee hogedruk aardgastransportleidingen. Het plangebied ligt in de invloedsgebieden van deze risicobronnen. Hierdoor is verantwoording van de groepsrisico's noodzakelijk. Ik adviseer om de resultaten van de risico-inventarisatie en een verantwoording van het groepsrisico in de externe veiligheidsparagraaf op te nemen.

De aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid maken onderdeel uit van deze verantwoording. Uit beoordeling van de bestrijdbaarheid blijkt, dat de bereikbaarheid en de bluswatervoorzieningen over het algemeen voldoende zijn. Het verbeteren van de bestrijdbaarheid is wenselijk, maar valt echter buiten de reikwijdte van de beheersverordening.

Uit de boordeling van de zelfredzaamheid blijkt, dat in de invloedsgebieden van de externe veiligheidsrisicobronnen er sprake is van langdurig verblijf van groepen verminderd zelfredzame personen. Ik adviseer u om (het bestuur van) deze objecten te informeren over de aanwezige externe veiligheidsrisico's. Daarnaast adviseer ik u om de bevolking bij een ramp ook op een andere wijze te alarmeren (radio, televisie, geluidswagen, enz.).

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de heer Sorkale.

Met vriendelijke groet,

R. (Roelf) Knoop, ondercommandant
Brandweer Regio Groningen

Nb. deze brief is in afschrift naar de commandant van brandweer Haren verzonden.

⁴ Deze is te vinden op www.risicowijzer.groningen.nl